

Latviešu valodā izdotie Kamillas Grebes romāni:

- Ledus zem viņas kājām, 2018
- Mājdzīvnieks, 2019

Elpu aizraujošas spriedzes piesātināts kriminālromāns. Kamilla Grebe ir sevi pierādījusi kā talantīgu saspilējuma radītāju. Romānā ir gan lieliski izstrādāti varoņi, gan autentiski noziegumu apraksti, kas lasītāja emocijas padara vēl jo spēcīgākas. “Nemaņa” ir augstas klases kriminālromāns.

BTJ, Zviedrija

Skandināvu kriminālžanra jaunais talants! “Nemaņa” ir daudzslāņains psiholoģiskās spriedzes romāns, kuru sarakstījusi izcilā Kamilla Grebe. Autores radītie tēli ir dzīvi un pārliedzinoši, un mēs ar patiesu interesi sekojam viņu liktenim, turklāt K. Grebe vienmēr sarūpē arī pārsteigumu. Ļoti labs stāsts.

ADRESSEAVISA, Norvēģija

Jau atkal Kamillai Grebei izdodas mūs pārsteigt! Romāns “Nemaņa” ir suģestīvs, ierosinošs un noslēpumu piepildīts. Sižets met likločus, perspektīvas mainās, tomēr katrs tēls saglabā savu balsi un izteiksmi. Kurš gan pateiks – kas patiesi ir labs un kas slikts?

TARA, Zviedrija

“Nemaņa” sniedz to reto lasīšanas prieku, ko parasti nodrošina laba literatūra apvienojumā ar kriminālsižetu. Autore pilnībā kontrolē notikumus un pārliedzinoši izspēlē kārti pēc kārts, radot sarežģītas situācijas, ar kurām jāspēj tikt galā gan grāmatas varoņiem, gan lasītājiem.

INFORMATION, Dānija

C A M I L L A

GREBE

DVALAN

K A M I L L A
GREBE

NEMAŅA

No zviedru valodas tulkojusi
INGA GREZMANE

821.113.6-31
Gr 303

Camilla Grebe
DVALAN

Copyright © Camilla Grebe, 2018
Published by agreement with Ahlander Agency.
Cover design © Miroslav Sokcic
Cover photo © Arcangel, Depositphotos

Kamilla Grebe
NEMAŅA

Apgāda Zvaigzne ABC vadītāja VIJA KILBLOKA
Projektu vadītāja *Una Orinska*
Redaktore *Elīna Vanaga*
Korektors *Diāna Graudiņa, Zinta Stikute*
Mākslinieciskā redaktore *Inguna Kļava Švanka*
Vāka dizainu adaptēja *Ilze Isaka*

Apgāds Zvaigzne ABC, SIA, K. Valdemāra ielā 6,
Rīgā, LV-1010. Red. nr. T-679.
Jelgavas tipogrāfija

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums. Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā. Saskaņā ar Autortiesību likuma 69.¹ pantu persona ir arī mantiski atbildīga par visiem zaudējumiem un morālo kaitējumu, kuru tā radījusi ar autortiesību pārkāpšanu.

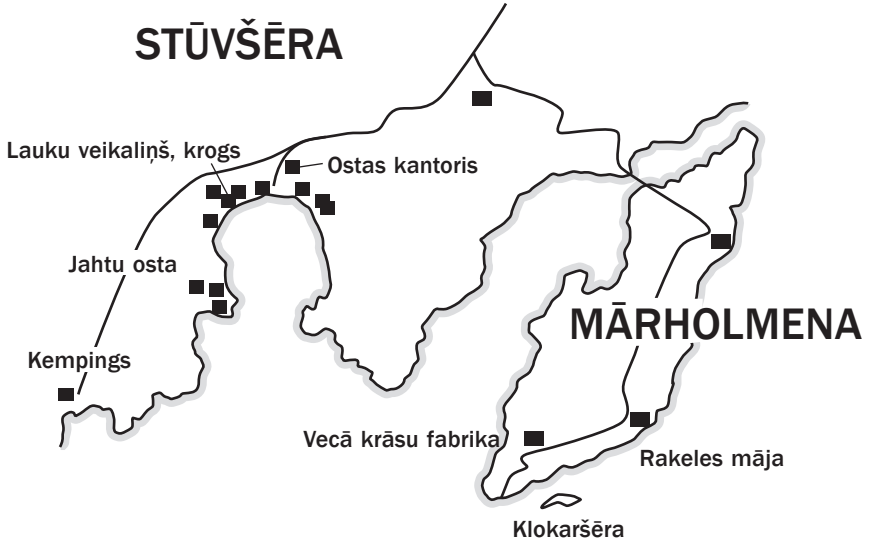
© Tulkojums latviešu valodā, Inga Grezmane, 2021
© Mākslinieciskais noformējums, literārā apdare, izdevums latviešu valodā
Apgāds Zvaigzne ABC, 2021
ISBN 978-9934-0-9381-4

Marijai

Jokaini, ka īstās pasaules krāsas liekas patiesi īstas tikai tad,
kad tās *viddy* uz ekrāna.¹

Entonijs Bērdžess, "Mehāniskais apelsīns"

¹ No angļu valodas tulkojusi Silvija Brice. Rīga : Atēna, 1999.

Manfreds

Mēs bijām diezgan parasta ģimene. Un arī rīts bija gluži tāds pats kā visi citi.

Tāds, no kura neviens neko negaida. Viena no daudzajām nesvarīgajām dienām, kurās nemeklējam īpašu nozīmi, jo esam pārliecināti – tā nekādi neatšķirsies no pārējām. Vienkārši vēl viena diena, ar kuru jātiek galā un kura jāpārdzīvo. Kura jāiztur un jāaizpilda, it kā tā būtu anketa, kas jāpabeidz un jānosūta līdz pulksten pieciem.

Afsāne piecēlās pirmā, lai iedotu Nadjai putru.

Es dzirdēju soļus – vieglus, gandrīz nedrošus –, kad viņa no halles iegāja virtuvē. Izklausījās, it kā viņa pārvietotos pa plānu ledu. Pēc tam atskanēja trauku šķinda, ūdens šalkoņa krānā un kluss būkšķis, katliņam atsitoties pret plīts virsmu. Visbeidzot bija dzirdama putojamās slotiņas ritmiskā sišanās pret metālu – Afsāne sakūla putras pulveri ar ūdeni.

No savas vietas gultā, kur joprojām bija jūtams Afsānes ķermeņa siltums, es varēju saklausīt, kā blakus esošajā bērnistabā sāk čikstēt un klepot Nadja.

Tās bija pavisam parastas ģimenes skaņas, ko radīja sieviete – mana jaunā sieva (iespējams, pārāk jauna, kā daudzi uzskatīja) – un meita. Un klusums no trim vecākajiem bērniem, kuri jau bija atstājuši mājas, devušies katrs savā virzienā, un arī no manas bijušās sievas, kura pameta dzīvokli kādā pavasara rītā, kas nepavisam nelīdzinājās šim rītam, ar tik smagu ceļasomu rokā, ka nebūtu jaudājusi to panest, ja nebūtu tā saniknota.

Tiesa, es par to visu nedomāju tobrīd, kad vēl gulēju tur, gultas siltumā, vien daļēji atmodies no nakts sapņiem. Tikai ar laiku šādi sīki notikumi iemanto vērtību un kļūst nozīmīgi.

Tikai pēc tam sadzīves triviālie nieki kļūst lielāki, iegūst zobus un naktīs nāk tevi medīt.

Tas bija rīts, kas līdzinājās visiem citiem. Turklāt šī bija jau trešā Nadjas saaukstēšanās triju nedēļu laikā, tādēļ gan es, gan Afsāne bijām noguruši līdz nāvei no negulētajām naktīm, kurās mēģinājām iemidzināt mūsu mīļo, bet stūrgalvīgo divgadnieci.

Mēs mēdzām jokot, ka Nadja kļūst kā zīdāinis, kad dabū iesnas. Un Afsāne piebilda, ka varu vainot vienīgi pats sevi, jo labprātīgi izvēlējos sākt vēlreiz visu no jauna, mazus bērnus un citus krenķus ieskaitot, lai gan biju jau pārkāpis piecdesmit gadu sliekšni.

Afsāne pavēra guļamistabas durvis.

Viņa nesa Nadju, atbalstītu pret gurnu. Brīdī, kad sieva viegli ietupās ceļos, lai paceltu Nadju augstāk, viņas rītakleita pavērās, atkailinot vienu krūti – šo skaisto krūti, kas, par spīti visam, tagad piederēja man.

Afsāne jautāja, vai varēšu pieskatīt mazo, un es paskaidroju, ka biju domājis aizbraukt uz Māju un kādu brīdi pastrādāt.

Ar Māju es domāju policijas ēku Kungsholmenā Stokholmā. Tā ir mana darbavieta jau vairāk nekā divdesmit gadus un sinonīms darbam, ko nevar nosaukt citādi kā vien par vāveres riteni. Tā ir vieta, kur es izmeklēju slepkavības un citus smagus noziegumus. Tur es nodarbojos ar cilvēku sugas vissliktākajiem eksemplāriem, visatbaidošākajiem rīcības variantiem, lai pārējai sabiedrības daļai nevajadzētu ar tiem saskarties.

Kā es varēju uzskatīt, ka tas ir tik svarīgi?

“Ļauj taču viņiem nogalināt citam citu!” es dažkārt domāju. “Ļauj viņiem izvarot un piekaut citam citu! Ļauj, lai narkotikas plūst no rokas rokā un piepilsētas deg kā brīnumsvēcītes naktī! Nebāz savu degunu tajos mēslos!”

Atceros, ka Afsāne sarauca pieri, kad paziņoju par došanos uz darbu. Viņa atgādināja, ka šī ir Kristus Debesbraukšanas diena, un vaicāja, ko tik šausmīgi svarīgu grasos darīt. Pēc tam pacietīgi paskaidroja, ka ir apsolījusi iedzert kafiju ar vienu no saviem doktorantiem un ka vakar vakariņu laikā viņa man to atgādinājusi pat divas reizes.

Tādā garā mēs turpinājām labu brīdi.

Mēs kašķējāmieš par bērna pieskatīšanu, it kā tas būtu kaut kas ārkārtīgi sarežģīts. Mēs to darījām tajā impulsīvajā, nogurdinošajā veidā, kādā, es pieņemu, kašķējas daudzas ģimenes pilnīgi parastā rītā šajā drošajā labklājības valstī – Zviedrijā.

Kad Afsāne bija devusies satikt savu doktorantu un Nadja gulēja man blakus mūsu platajā gultā, savu mazo, puņķaino degunteli piespiedusi pie mana vaiga, sajūta patiesībā bija ļoti laba. Kas gan man šodien vispār bija darāms Mājā? Mirušie varēja pagaidīt līdz rītam, un vairumam kolēģu tāpat bija brīvdiena.

Precīzi vairs neatceros, bet šķiet, ka priekšpusdienā es nedaudz sakopu dzīvokli. Sasodīti sāpēja celis, tāpēc iedzēru pāris *Voltaren* tablešu. Iespējams, paslepus izpīpēju dažas cigaretes virtuvē zem tvaika nosūcēja. Nadja skatījās televīziju, un es biju spiests uzgriezt to skaļāk, lai pārspētu troksni, ko ārā, uz Karlavēģena, radīja ceļa strādnieki.

Tad no Parīzes piezvanīja mana vecākā meita Alba un gribēja aizņemties naudu. Es mierīgi, bet noteikti paskaidroju, ka viņai jāaprunājas ar mammu, jo no manis šajā mēnesī viņa jau bija saņēmusi papildus trīs tūkstošus kronu, lai gan viņas brālis Aleksandrs un māsa Stella nebija dabūjuši pilnīgi neko. Taisnīgumam taču ir jābūt, vai ne?

Taisnīgums... Kāds savāds koncepts, it īpaši, ja raugās no hronoloģiskas distances.

Beidzot arī Nadjai bija apnicis skatīties televīziju. Meita kļiedza un raudāja, kamēr nēsāju viņu apkārt pa dzīvokli, velīgi mēģinot nomierināt. Mazais ķermenītis dega kā ugunis,

tāpēc iedevu Nadjai tableti *Alvedon*, kaut Afsānei nepatīk, ja tā daru; arī šis bija viens no tematiem, par ko mēdzām kašķēties. Afsāne uzskatīja, ka mazam bērnam nevajadzētu dot zāles – ja nu vienīgi tad, kad ir apdraudēta dzīvība.

Iespējams, Nadja bija kļuvusi mierīgāka tabletes dēļ, vai arī izšķirošā bija sviestmaize, ko viņai pagatavoju. Bet varbūt tie bija aiz loga notiekošie remontdarbi, kam pamazām bija izdevies novērst bērna uzmanību no pašsajūtas.

Es uzcēlu meitu viesistabā uz palodzes, un viņa, ar mazo, spico mēlīti nolaizīdama pārmaiņus sviestu no maizes šķēles un puņķus no augšlūpas, labu brīdi kā apburta skatījās uz ekskavatoru, kas trīs stāvus zemāk lēnām ierakās aizvien dziļāk ielas segumā. Mēs mazliet parunājāmies par ekskavatoriem, par vieglajām un smagajām mašīnām un arī par motocikliem. Īsāk sakot, par dažādiem braucamajiem.

Nadjai patika viss, kam bija motors un kas radīja troksni, – to mēs ar Afsāni bijām konstatējuši jau agrāk.

Tas acīmredzot notika tajā brīdī, kad Afsāne piezvanīja no kafejnīcas.

Nadjai skaļi protestējot, es nocēlu viņu no palodzes uz grīdas un izgāju hallē, lai netraucēti varētu sarunāties, jo remontdarbu dēļ viss dzīvoklis burtiski vibrēja.

Afsāne jautāja kaut ko par Nadjas pašsajūtu, un es atbildēju, ka meita jūtas samērā labi, ir apēdusi sviestmaizi un, ja jau viņa ēd un dzer, tātad viss būs kārtībā.

Saprotams, par *Alvedon* tableti neko neteicu.

Jau tajā brīdī, kad beidzām sarunu, es jutu: kaut kas nav tā, kā vajag. It kā gaiss būtu kļuvis blīvāks un spiestos man virsū – nojauta par briesmām, kas nepielūdzami tuvojas. Sekundi vēlāk aptvēru, ka tas drīzāk bija kaut kā *iztrūkums*, kas lika man reaģēt.

Bija iestājies klusums.

Ceļa strādnieki acīmredzot bija paņēmuši pauzi, jo vienīgā skaņa, ko dzirdēju, bija mana elpa.

Iegāju viesistabā, lai apskatītos, ko dara Nadja, taču istaba bija tukša. Uz grīdas sulas peļķē gulēja dzēriena pudelīte ar knupīti un rotaļlietas, ko meita no rīta bija tur sanesusi.

Iespējams, tas notika tajā acumirkli, kad mani atkal pamodās nemiers – mūžvecais instinkts, kurš mīt mūsos, dzinulis pasargāt savus bērnus no visa ļaunā.

Pēc tam mani apžilbināja saulstars – asa gaismas strēle, kurai tur nevajadzēja būt tā vienkāršā iemesla dēļ, ka viesistabas logs atradās ēnas pusē.

Es pagriezos pret gaismu, samiedzu acis un ieskatījos virtuvē.

Virtuves logs bija vaļā, un saule atspoguļojās stikla rūtī.

Pēkšņi man viss kļuva skaidrs: Afsāne vakar bija pulējusi virtuves logu. Droši vien viņa bija aizmirsusi nostiprināt rokturi, lai bērns nespētu to atvērt. Bet Nadja taču nevarēja uzrāpties un atvērt logu. Un *kāpēc* lai viņa to būtu darījusi?

Taču tajā pašā sekundē, kad noformulēju šo jautājumu, es sapratu, kāpēc. Ekskavators! Tas sasodītais ekskavators.

Es skrēju pie atvērtā loga.

Es skrēju, jo nekā citādi rīkoties nebija iespējams. Es skrēju, jo man vajadzēja to darīt. Jo biju spiests to darīt. Nevar taču atļaut savam bērnam krist un mirt. Tas ir vienīgais, ko šajā dzīvē patiešām nedrīkst darīt.

No visa pārējā var mēģināt izvairīties.

Ārpusē, koku trauslajā zaļumā, rotaļājās saulstari, bet apakšā stāvēja ceļa strādnieki un tukšiem skatieniem raudzījās augšup uz mani. Daži no viņiem, rokas pastiepuši, skrēja uz mūsu mājas pusi.

Nadja karājās, ieķērusies skārda apmalē, un dīvainākais bija tas, ka viņa neizdvesa ne skaņu – klusēja tāpat, kā klusē slikstoši bērni.

Meitas mazie pirkstiņi bija cieši iekrampējušies palodzē, un es metos pie viņas. Tāpēc, ka tā ir jādara. Tu centies glābt savu bērnu, ejot caur uguni un ūdeni.

Tu dari visu, ko vari, un vēl mazliet.

Es satvēru viņu, aizsniedzu, taču jutu, ka mazie, taukainie pirkstiņi lēnām slid ārā no manas rokas. Meita izslidēja no mana tvēriena kā glumas ziepes.

Nadja krita.

Mans bērns krita lejā uz ielas, un es nespēju to apturēt.

Viss, kas bija vajadzīgs, – ierasties vienu sekundi agrāk un izliecties ārā pa logu vēl mazliet tālāk tajā isajā brīdī, kamēr laiks šķita apstājies. Kamēr manās ausīs atbalsojās kļiedziens, kas pāršķēla apkārt valdošo klusumu.

Varbūt kādā citā dzīvē, citā paralēlā eksistencē es būtu spējis viņu izglābt.

Taču tagad *mans* bērns krita.

Mana meita krita lejā no trešā stāva uz ielas, un es nekādi nespēju to aizkavēt.

Mēs bijām diezgan parasta ģimene.

Un tas bija gluži parasts rīts – tieši tāds pats kā visi citi, taču pēc tā nekas vairs nebija kā parasti.

1. daļa

Bēgšana

“Celies, ej uz lielo pilsētu Ninivi un apsauc turieniešus,
jo viņu ļaunums ir nācis manā priekšā!”
Bet Jona cēlās un bēga no Kunga uz Taršišu (..), prom
no Kunga.

Jon 1: 2–3

Samuēls

Man vajadzēja tieši desmit dienas, lai sačakarētu savu dzīvi.

Es raugos ārā pa logu.

Skatienam paveras automašīnu stāvlaukums, aiz tā samānāmas Longbrū slimnīcas kontūras; nu patiesībā agrāk tā bija slimnīca pacientiem ar mentālām problēmām, bet tagad ir pārvērsta par glaunu dzīvokļu namu.

Šodien pār ēkām savilkušies tumši mākoņi, gaiši zaļā koku lapotne kontrastē ar violetajām debesīm. Zāle ap stāvlaukumu varenī sakupļojusi. Lai gan ir jau vienpadsmitais jūnijs, ārā joprojām valda šausmīgs aukstums.

Es dzirdu mammu rosāmieš virtuvē.

Viņa ir sasodīti neciešama. Es saku “neciešama” ne tikai tādēļ, ka viņa vienmēr biksta mani – liek meklēt darbu, doties uz darbā iekārtošanas aģentūru, ielikt mazgājamā mašīnā netīros traukus, izņemt tīros traukus un tā tālāk –, bet arī tāpēc, ka viņa nenormāli par visu satraucas. Un tas nemiers ieēdas mani, liekot niezēt visam ķermenim, it kā zem ādas rāpotu sīkas skudriņas.

Liekas, mamma nespēj pieņemt domu, ka esmu pieaudzis.

Pirms mēneša kļuva astoņpadsmit gadus vecs, bet viņa tik un tā staigā man pakaļ kā neganta perētājvīsta, pieprasot informāciju par katru soli.

It kā es būtu viņas dzīves vienīgais uzdevums.

Tas mani briesmīgi tracina.